

Valbara fördjupningspunkter

- Skogsbruksplanen
- FSC:s webbkurser
- Traktdirektivet
- Skillnad FSC-PEFC
- Markomvandling
- Höga bevarandevärden HCVF

Skogsbruksplanen

Grunden
för alla
skogsägare

Antingen
S-plan eller
pcSKOG

Allt fler
uppgifter
lagras

Beskrivs i Princip 7 – Skötselplan
och i bilaga 3A och 3B

Princip 7

SKÖTSELPLAN

- 7.1 Skötselplanens innehåll
- 7.2 Revidering
- 7.3 Anställdas utbildning så att planen efterlevs
- 7.4 Offentliggöra skötselplanen (Bilaga 3A och 3B)

Skötselplanen

- A-B Bilaga 3A och 3B
- C Beskrivning av hur åtgärder väljs
- D-E Årliga avverkningsnivåer och trädslagsval ska väljas och följas upp utifrån vedertagna indelnings- och planeringsmetoder
- F Traktdirektiv/arbetsbeskrivning ska finnas om skoglig åtgärd i eller i anslutning till områden med höga natur- eller kulturvärden.
- G Ska genomföra miljö- och naturvärdesbedömning på beståndsnivå före större skoglig åtgärd
- H Bilaga 3A och 3B
- I Beskriva och motivera avverkningsmetoder och utrustning

Revidering av skötselplanen

- Rutiner som medför att skötselplan och dokumentation med rutiner fortlöpande uppdateras. Detta ska ske utifrån uppföljningar och ny information.
- Plan äldre än 10 år revideras då så erfordras för uppföljning och kontroll.

Kompetens runt skötselplanen

- Skogsbrukare ska tillse att anlitade arbetstagare eller entreprenörer har nödvändig kompetens och vid behov ges handledning för att efterleva att skötselplanen efterlevs.

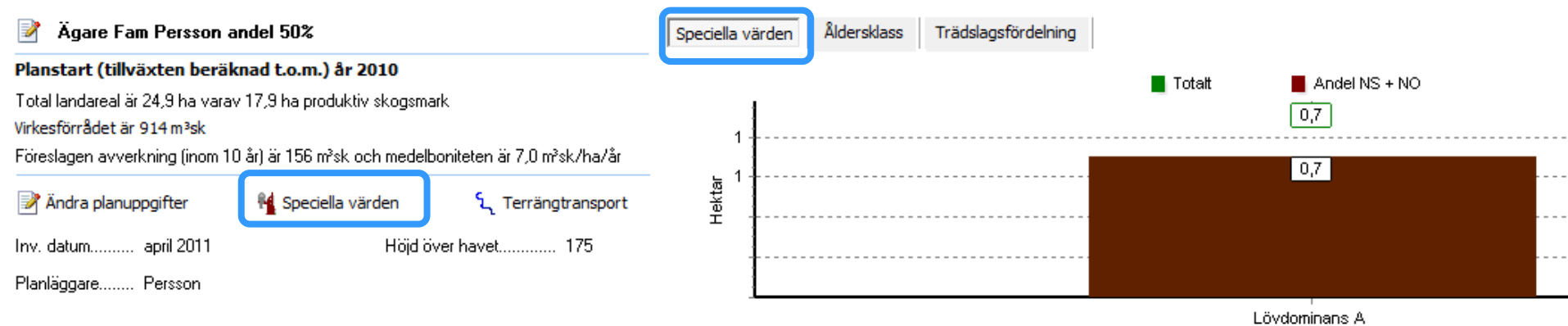
Offentliggöra skötselplanen

- Skogsbrukare ska tillse att en sammanfattning av huvudpunkterna i skötselplanen är offentligt tillgänglig
- Punkterna framgår av Bilaga 3A
- Dokumentation rörande arter känsliga för störningar eller kriminalitet ska vara konfidentiell

Ver: Grönt Paraply samlar årligen in uppgifterna för sammanställning.

Exempel på bra funktioner via exempel i planprogrammet pcSKOG

Nytt begrepp – Speciella värden

Möjligheten att beskriva vilka andra ”värden” som finns i avdelningen har utökats och avdelningsdata kan automatiskt uppdateras med dessa via genomsökning i externa GIS-tjänster!

Speciella värden

Ägare Fam Persson andel 50%

Planstart (tillväxten beräknad t.o.m.) år 2010

Total landareal är 24,9 ha varav 17,9 ha produktiv skogsmark
Virkesförrådet är 914 m³sk
Föreslagen avverkning (inom 10 år) är 156 m³sk och medelboniteten är 7,0 m³sk/ha/år

Ändra planuppgifter

Inv. datum..... april 2011 Höjd över havet..... 175

Planläggare..... Persson

Automatisk
genomsökning och
uppdatering av alla
avdelningar kan göras
från planens startside

Speciella värden: Vallsjöbol 1:39 qqg avd.nr 1/1 4,4 ha PG Frisk (2)

Uppdatera planens samtliga avdelningar

☒ Lämplig för framtida lövdominans: från avd beskr.koder
☐ Förekomst av exoter

☒ Fornminne: beskr.koder / kartsymboler
☒ Naturvärden: SKS karttjänst
☒ Sumpskog: SKS karttjänst
☒ Naturvårdsavtal: SKS karttjänst
☒ Naturreservat: NVV karttjänst
☒ Vattenskyddsområde: NVV karttjänst

☒ Nyckelbiotop: SKS karttjänst
☒ Torvmark: från avd beskr.koder
☐ Kantzon mot vatten
☒ Biotopskydd: SKS karttjänst
☒ Natura 2000: LST karttjänst

☒ Uppdatera avdelning endast om aktuell uppgift ej är ifylld

Ok Avbryt

Speciella värden

Skifte 1 Avd 7 Natur/kommentarer Radera Ändra

Areal 0,6 Målklass NS

Ålder 75 M²sk/ha 150

HKL S3 M²sk/avd 9

Äggsdag Skogsmark NV m²sk 0

S-index T24

Beskrivningar

1. Magasinsbyggnad 2.

3. 4.

Fukt Frisk (2) Veg Vegetationstyp ej angivet

Grundförh ej angivet Ytstruktur ej angivet Lutning ej angivet

Terrängtransportavstånd m 0

Skifte 1 Avd 7 Avdelning

 Naturvärden och

Målklass NS

Naturvärden: ☐ bevara ☒ uppdatera

 Speciella värden ...

Certifiering:

Målklass NS/NO ☐ ingår i certifiering

Lövdominans ☐ aktuell ☐ framtida ☐ ingår i certifiering

Speciella värden: Vallsjöbol 1:39 qqg avd.nr 1/7 0,6 ha NS Frisk (2)

Uppgifter för en avdelning

 ☐ Lövdominans, aktuell ☐ Lövdominans, framtida

☐ Förekomst av exoter

Uppgifterna nedan avser % av avdelningens produktiva areal som berörs.

☐ Fornminne	0	☐ Nyckelbiotop	0
☐ Naturvärden	0	☐ Torvmark	0
☐ Sumpskog	0	☐ Kantzon mot vatten	0
☐ Naturvårdsavtal	0	☐ Natura 2000	0
☐ Naturreservat	0	☐ Biotopskydd	0
☐ Vattenskyddsomr	0		

☒ Uppdatera avdelning endast om aktuell uppgift ej är ifylld

Auto Ok Avbryt

Inte lätt att hitta, leta efter ikonen med en uggle!!

Gröna kommentarer: avdelningens naturvårdsinformation

Ålder 75 HKL S3 SI T24 Areal 0,6 m²sk/ha 150,0

Beskrivning

Före detta skogsbete som växt igen.

Mål

Bevara karaktären

Åtgärd

Röj och gallra bort gran. Friställ äldre träd. Gynna lövträd.

Certifieringsdata

Skifte 1 Avd 7 Natur/kommentarer Radera

Areal 0,6 Målklass NS

Ålder 75 M²sk./ha 50

Hkl S3 M²sk./avd 9

Äggslag Skogsmark NV m²sk 0

S-index T24

Beskrivningar

1. Magasinsbyggnad 2.

3. 4.

Fukt Frisk (2) Veg Vegetationstyp ej angivet

Grundförh ej angivet Ytstruktur ej angivet Lutning ej angivet

Terrängtransportavstånd m 0

Skifte 1 Avd 2 Avdelningsdata Radera

Naturvärden och kommentarer

Målklass NO Produktion

Naturvärden: ☒ bevara ☐ skapa

Naturvärdesklass: Uppgift saknas

Speciella värden ...

Certifiering:

Målklass NS/NO ☐ ingår i certifiering

Lövdominans ☐ aktuell ☐ framtida ☐ ingår i certifiering

Generella kommentarer: allmän information om avdelningen

Gröna kommentarer

Åtgärd Rör och gall

lövträd.

Naturvärdesklass 1-4 utifrån naturvärdesbedömningen

Naturvärdesklass:

Uppgift saknas

Uppgift saknas

- 1 Mycket höga naturvärden
- 2 Höga naturvärden
- 3 Vissa naturvärden
- 4 Ringa naturvärden

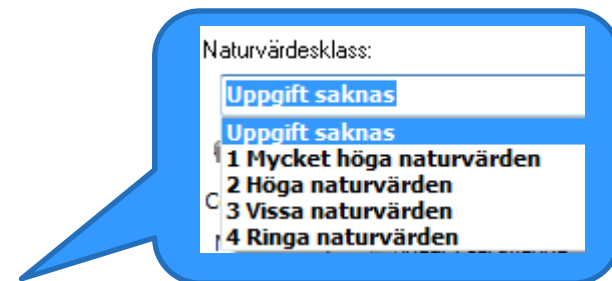
Specialfall: På vissa fastigheter är stor andel satt som NO/NS och då kan man peka ut de värdefullaste 5% genom att markera här

Välj ut vilka bestånd som ska skötas lövdominerade framöver!

Inte lätt att hitta, leta efter ikonen med en uggle!!

Naturvärdeklasser

Lågt naturvärde 4

Geografiska områden som i sitt nuvarande tillstånd inte eller endast i ringa omfattning bidrar till biologisk mångfald. T ex produktionsskog och vanlig åker.

Ej naturvärdesklass!

Visst naturvärde - naturvärdesklass 3

Naturvärdesobjekt med viss betydelse för biologisk mångfald.

T ex en stenmur eller en lövdunge i ett åkerlandskap.

Påtagligt naturvärde - naturvärdesklass 2

Naturvärdesobjekt med särskild betydelse för biologisk mångfald.

T ex en restaurerbar ängs- och betesmark eller Skogsstyrelsens naturvärdesobjekt

Högre naturvärde - naturvärdesklass 1

Naturvärdesobjekt med särskilt stor betydelse för biologisk mångfald.

T ex naturlig ängs- och betesmark, nyckelbiotop eller livsmiljö med kontinuerlig
sk funktion för för rödlistad art

Fastighetens planinställningar

Ny möjlighet att ange målkommentarer för produktion och naturvård. Många alternativ utifrån lista! Underlättar beskrivningen!

Bocka i så att HKL visas i kartan även på NS/NO

Ny, välj mellan 4 olika klasser mellan mycket höga till ringa naturvärden

Använd alltid fuktighetsklass annars fungerar inte Speciella värden!

Planinställningar för Skagersholm 2:1

Trädslag/Avdelning

☐ Avdelningsvis

☒ Trädslagsvis

☒ Medeldiameter

☒ Medelhöjd

☒ Stamantal

☒ Grundyta

☐ Kvalitet

Målklasser: PG, K, NS och NO

☒ Använd målklassning

☒ HKL ska anges för NS/NO

☒ Bevara/skapa skall anges (K, NS och NO)

☒ K för kombi. mål

☐ PF för kombi. mål

☐ Rekreatiönsanpassad plan

Justera zonnamn

Terräng, vegetation etc

☐ Vegtyp

☒ Terrängklass (GYL)

☐ Jordart

☒ Terrängtransport

Övriga

☐ X och Y koordinater

Ex: Avdelning = 100
X = 1567876
Y = 1567876
så blir KartX=156
KartY=78

Avdelning 100

☐ Beståndsmetoden

Målkommentarer, speciella värden och fuktclass

☒ Ange målkommentarer (produktion och naturvård)

☒ Speciella värden (kräver att fuktclass används)

☒ Naturvärdesklass

☒ Fuktclass

Extra avdelningsdata

☐ Använd med rubrik Åtgär

Prioritet

☒ Prioritetstal

Ok

Avbryt

Spara som startinställning

Nytt om planutskrifter

Nytt, även
kommentarsfälten
visas!

Lövdominerade
avdelningar

Sammanställning
av speciella
värden

Utskrifter pcSKOG

Utskrifter

- ☐ Försättsblad
- ☐ Sammanställning
- ☐ Fördelning åldersklasser
- ☐ Fördelning huggningsklasser
- ☐ Fördelning målklasser
- ☒ Lövdominerade bestånd
- ☒ Speciella värden
- ☐ Avverkning och tillväxt
- ☐ Skogsvårdsåtgärder
- ☐ Åtgärdsöversikt
- ☐ Planens kommentarer

- ☒ Avdelningsbeskrivning med kommentarer ☒
-
- ☐ Avdelningsbeskrivning enkel
-
- ☐ Avdelningsbeskrivning helsida med karta ☒
- ☐ Utförda åtgärder
- ☐ Gröna kommentarer enkel
- ☐ Gröna kommentarer komplett
- ☐ Generella kommentarer
- ☐ Enskilda träd stamlista
- ☐ Innehållsförteckning

☐ Komplet plan

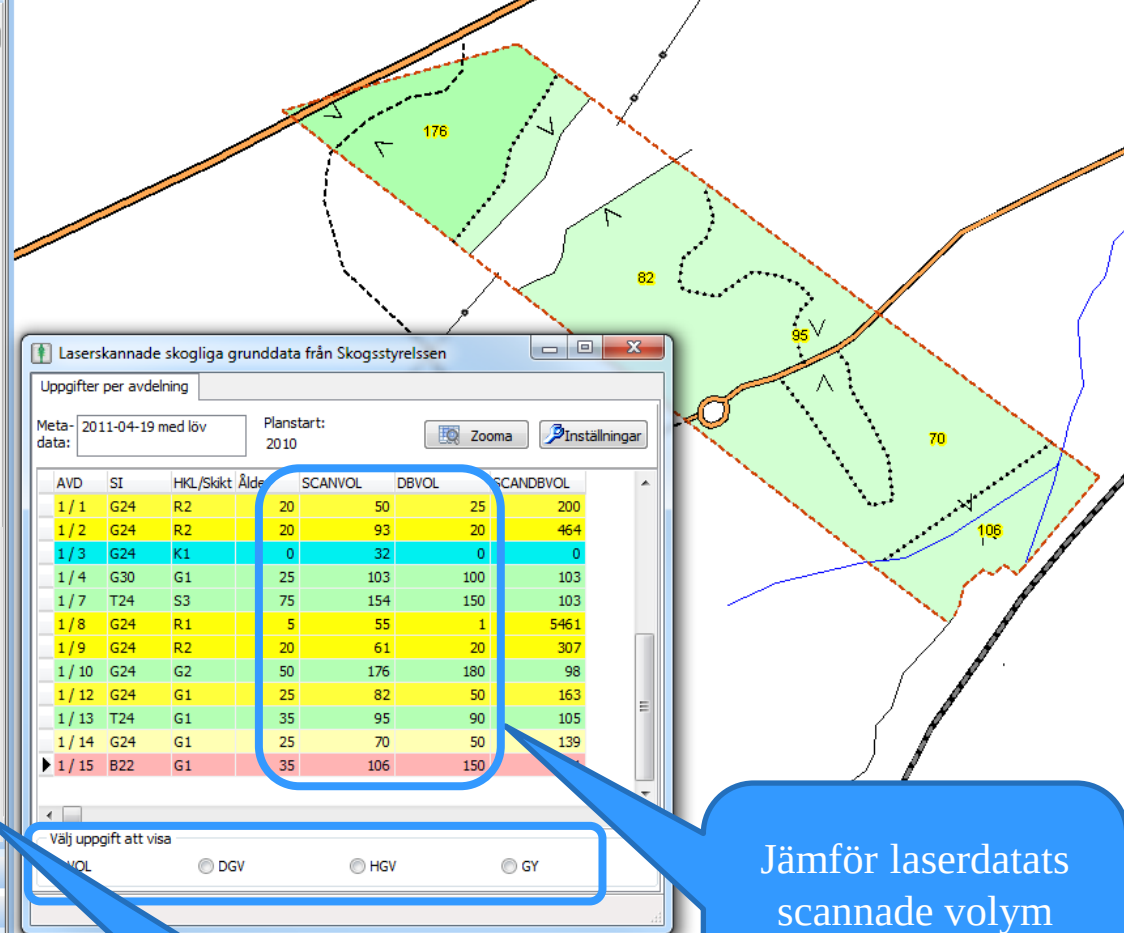
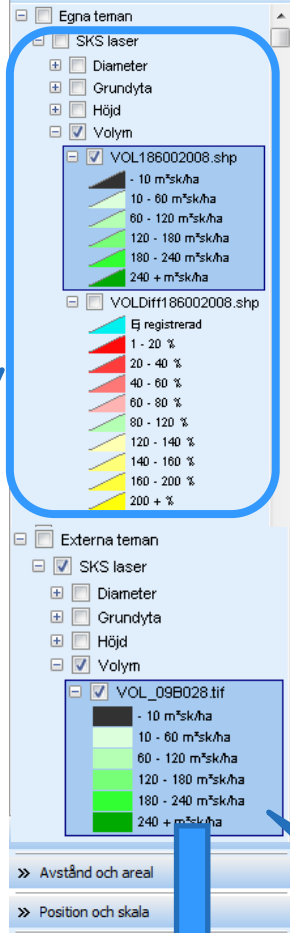
Bredd vänstermarginal 14

Utskriftsalternativ Välj in planer

Skriv ut
Visa
PDF
Stäng ej efter utskrift
Brukingsenhet
Inställningar
Avbryt

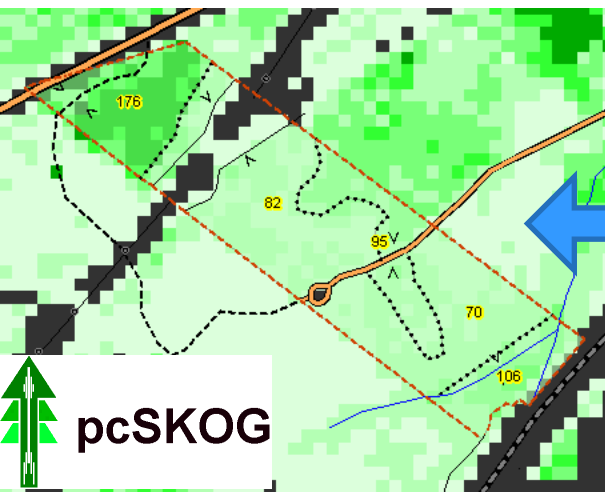
Laser- data

Teman skapas
automatiskt när
beräkna väljs!
Det är skillnaden
mellan dina data
och laserdata som
visas (vol & %)!

Jämför laserdatats
scannade volym
med dina uppgifter i
pcSKOGs databas

Teman skapas
automatiskt när
beräkna väljs! Här
färglagt efter
laservolymen.

Skapa eller läs in
karta i pcSkog

Exportera till
Googles
kartformat KML

Läs in kartfilerna i
Google Map eller
Google Earth

Terrängtransportavstånd

Ägare - saknas

Planstart (tillväxten beräknad t.o.m.) år 2008

Total landareal är 62,3 ha varav 61,8 ha produktiv skogsmark
Virkesförrådet är 7055 m³sk
Föreslagen avverkning (inom 10 år) är 1865 m³sk och medelboniteten är 9,8 m³sk/ha/år

Ändra planuppgifter Speciella värden **Terrängtransport**

Inv. datum..... 080201 Höjd över havet.....
Planläggare..... Forest Info

Terrängtransportavstånd i meter

☑ Dölj

☑ Innehållsförteckning - grup...

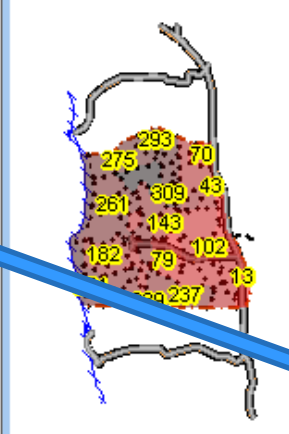
Växla till teman

- ☐ Egna teman
- ☒ Planer
- ☒ pcSKOG teman
 - ☐ Avd.identitet: HKL
 - ☒ Linjer
 - ☐ Skikt
 - ☐ Målsättning
 - ☐ Speciella värden
 - ☐ Avdelningsklass
 - ☐ Åtgärdsplaner
 - ☒ Ägoslag
 - ☐ Övriga teman
- ☐ Externa teman
- ☐ GSD
- ☐ Hela innehavet
- ☐ Rutnät

» Transparens

» Avstånd och areal

» Position och skala

500 m

Cellstorlek: 10

Max avstånd: 10 000

Kör även utanför planen ☒

Linjetyper

Ägoslag Slingertillägg

☒ Använd generellt: 1,30

GYL -min: 1,00 -max: 2,00

	G	Y	L
1	1,00	1,00	1,00
2	1,25	1,25	1,25
3	1,50	1,50	1,50
4	1,75	1,75	1,75
5	2,00	2,00	2,00

GYL=231: 1,25*1,50*1,00=1,88

Beräkna

Genomsnittligt avstånd: 186
Längsta avstånd: 441
Andel max avstånd (%): 0
Avstånd per m³sk: 171
Avstånd per m³sk uttag: 161

☒ Uppdatera endast där avstånd saknas i avdelningstabellen.

Uppdatera planen

Zoom drag 463233/6537243 1:34993 <>

Bearbetningstid: 1 s

Automatisk beräkning av
terrängtransportavstånd,
bra funktion om du ska
exportera till BM-Win!

Målklassning och standarden

PG, NS och NO

Standarden säger inget om målklasser utan bara

- 5% avsatt skogsmark och
- höga bevarandevärden och höga naturvärden.

 Speciella värden ...

Certifiering:

Målklass NS/NO ☐ ingår i certifiering

Lövdominans ☐ aktuell

☐ framtida

☐ ingår i certifiering

Därför behöver alla medlemmar tydliggöra om vi kan sätta likhetstecken mellan avsatt areal och NO/NS

Informationssökning

Skyddad natur

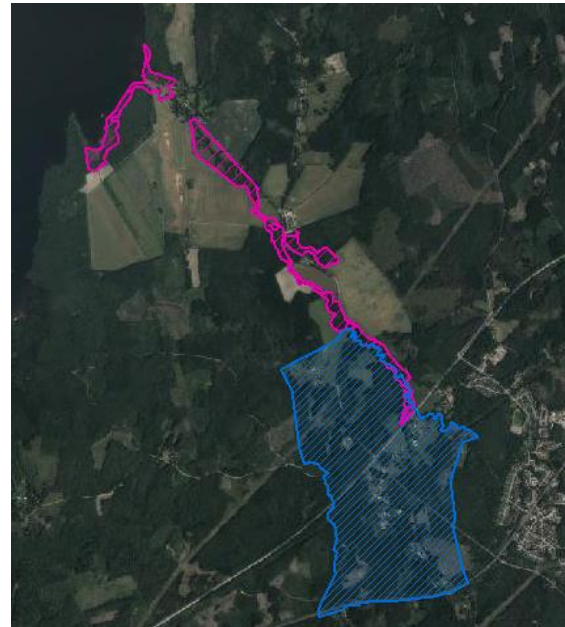
Naturvårdsverket

<http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Sök och presentera

Sök Kartsikt Teckenförklaring

- ☒ Naturvårdsregistret
 - ☒ ☒ Interimistiskt förbud
 - ☒ ☒ Tillträdesförbud
 - ☒ ☒ Nationalpark
 - ☒ ☒ Beslutsstatus
 - ☒ ☒ Naturreservat
 - ☒ ☒ Naturvårdsområde
 - ☒ ☒ Djur- och växtskyddsområde
 - ☐ ☐ Naturminne punkt
 - ☐ ☐ Naturminne yta
 - ☒ ☐ Kulturresevat
 - ☒ ☐ Vattenskyddsområde
 - ☒ ☐ Övrigt biotopskyddsområde
 - ☐ ☐ Landskapsbildsskyddsområde
 - ☒ ☐ Skogligt biotopskyddsområde
- ☒ Natura 2000-områden
 - ☒ ☒ Fågeldirektivet (SPA)
 - ☒ ☐ Art- och habitatdirektivet (SCI/SAC)
- ☒ Andra områdesvisa skydd
- ☒ Planeringsunderlag och strategier
 - ☒ ☐ Nationalparksplan
 - ☒ ☐ Myrskyddsplan
- ☒ Värdefulla vatten
- ☒ Skogliga värden
 - ☒ ☒ Nyckelbiotoper (Skogsstyrelsen)
 - ☒ ☒ Nyckelbiotoper (Stora skogsbolag)
 - ☒ ☐ Objekt med naturvärde
 - ☒ ☐ Skyddsvärda statliga skogar
- ☐ Ängs- och betesmarker
 - ☒ ☐ Biogeografiska regioner
 - ☐ ☐ Stora skogsägares markinnehav

Målbilderna via Skogsstyrelsens sida

 SKOGSSTYRELSEN

[ÄGA OCH BRUKA](#) [MYNDIGHETEN](#) [UPPTÄCK SKOGEN](#) [PRODUKTER & TJÄNSTER](#)

[SKOGSBRUK](#) [LOKALA SIDOR](#) [VAD VILL DU VETA OM DIN SKOG?](#) [BLANKETTER](#) [STATISTIK](#) [LAGEN](#) [MINA SIDOR](#)

[MINA SIDOR](#) [LOGGA IN](#)

[ÄGA SKOG](#) [SKÖTA SKOG](#) [Avverkning](#) [Röjning](#) [Förnygring](#) [Gödsling](#) [Dikning](#) [Skogsbränsle](#) [Skogsbilvägar](#) [God miljöhänsyn](#) [Klimatanpassa](#) [Forn- och kulturminnen](#) [Hyggesfritt skogsbruk](#) [Naturvårdande skötsel](#) [Viltanpassad skötsel](#) [Upplevelser](#) [SKADOR PÅ SKOG](#) [BEVARA SKOG](#) [KARTTJÄNSTER](#) [BÖCKER & BROSCHYRER](#) [SKOGSEKO](#) [STÖD OCH BIDRAG](#) [FÖRSÖKSPORTAL](#) [NYHETSREVE](#)

Faktablad om målbilder för god miljöhänsyn

Här hittar du faktablad med de hänsynsobjekt som utgör målbilder för god miljöhänsyn och som är framtagna i samverkan med skogssektorn inom projektet Dialog om miljöhänsyn.

Upphovsrätt
Du får gärna skriva ut faktabladen och använda dem i olika sammanhang. Men du får inte ändra något på dem, till exempel lägga till text eller en logotyp. Om du vill använda foton eller teckningar från faktabladen, webbsidorna eller målbildsrapporten i annat sammanhang, kanske i en presentation eller liknande, måste du ta kontakt direkt med berörd fotograf eller illustratör med tanke på upphovsrätten.

Du får gärna använda texten från faktabladen men uppges gärna källan.

Hänsynskrävande biotoper

- Hänsynskrävande biotoper - en inledning (pdf)
- Hänsynskrävande biotoper - målbildernas struktur och definitioner (pdf)
- Äldre skog på uddar, öar, holmar med mera.pdf
- Äldre hänglavsrik skog.pdf
- Äldre hållmarksskog.pdf
- Naturskogsrester.pdf
- Berg och rasbranter.pdf
- Lodytor.pdf
- Raviner och kluffar.pdf

SÖK LOKAL INFORMATION

Välj län

Välj kommun

RAPPORT

Målbilder för god miljöhänsyn – framtagna i samverkan med skogssektorn inom projektet Dialog om miljöhänsyn

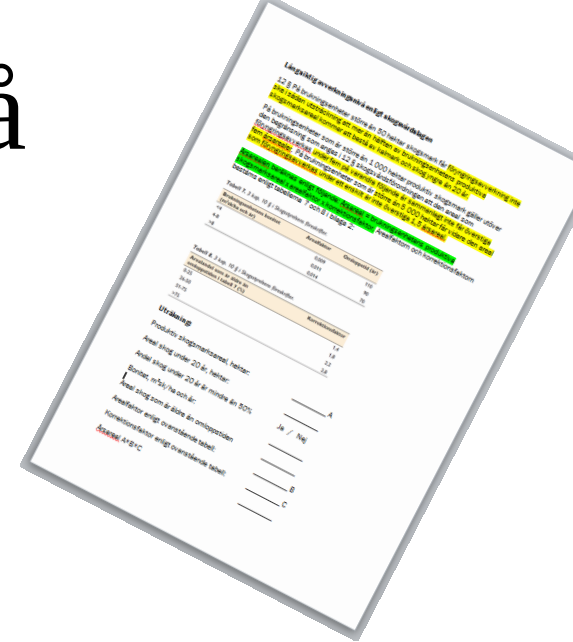
Har du synpunkter på målbilderna för god miljöhänsyn?

TYCK TILL OM

<http://www.skogsstyrelsen.se/Aga-och-bruka/Skogsbruk/Skota-skog-/God-miljohansyn/Faktablad/>

Avverkningsnivå

-hjälpblankett

Långsiktig avverkningsnivå enligt skogsvårdslagen

12 § På brukningsenheter större än 50 hektar skogsmark får förnyringsavverkning inte ske i sådan utsträckning att mer än hälften av brukningsenhetens produktiva skogsmarksareal kommer att bestå av kalmare och skog yngre än 20 år.

På brukningsenheter som är större än 1 000 hektar produktiv skogsmark gäller utöver den begränsning som anges i 12 § skogsvårdsföreskriften att den areal som förnyringsavverkas under fem på varandra följande år sammanlagt inte får överstiga fem årsarealer. På brukningsenheter som är större än 5 000 hektar får vidare den areal som förnyringsavverkas under ett enskilt år inte överstiga 1,5 årsareal.

Arsarealen beräknas enligt följande: $\text{Arsareal} = \text{brukningsenhetens produktiva skogsmarksareal} \times \text{arealfaktor} \times \text{korrektionsfaktor}$. Arealfaktorn och korrektionsfaktorn bestäms enligt tabellerna 7 och 8 i bilaga 2:

Tabell 7. 3 kap. 10 § i Skogsstyrelsens föreskrifter.

Brukningenshetens bonitet (m³sk/ha och år)	Arealfaktor	Omloppstid (år)
<4	0,009	110
4-8	0,011	90
>8	0,014	70

Tabell 8. 3 kap. 10 § i Skogsstyrelsens föreskrifter.

Arealandel som är äldre än omloppstiden i tabell 7 (%)	Korrektionsfaktor
0-25	1,4
26-50	1,8
51-75	2,2
>75	2,8

Uträkning:

Produktiv skogsmarksareal, hektar: _____ A

Areal skog under 20 år, hektar: _____

Andel skog under 20 år är mindre än 50% Ja / Nej

Bonitet, m³sk/ha och år: _____

Areal skog som är äldre än omloppstiden _____

Arealfaktor enligt ovanstående tabell: _____ B

Korrektionsfaktor enligt ovanstående tabell: _____ C

Arsareal $A \cdot B \cdot C$

Diskussionspunkt - Skötselplanen

- Erfarenhetsutbyte om bra GIS-tjänster som kan kopplas mot skogsbruksplanen
- Uppdatera löpande eller samla ihop till årsuppdatering?

CERTIFIERING AV SKOG

– FSC I PRAKTIKEN

Medverkande Dokument Översikt Stäng av ljud

Hem

Inledning

Att vara certifierad

Skogsbruksplan

Hänsyn till natur

Hänsyn till kulturmiljöer

Hänsyn till människor

Bruka FSC-certifierad skog

Sammanfattning

Starta slutprov

- <https://se.fsc.org/laer-dig-mer-om-fsc-webbutbildning.344.htm>
- <http://fsc.wbts.se/>

DIPLOM

SÅ FUNGERAR FSC

Martin Persson

Har med godkänt resultat genomfört utbildningen
SÅ FUNGERAR FSC

Giltig t.o.m. 15 oktober 2015 [#8ee74810cec7]

Lina Bergström
Verksamhetschef

All rights reserved

DIPLOM

CERTIFIERING AV SKOG
– FSC I PRAKTIKEN

Martin Persson

Har med godkänt resultat genomfört utbildningen
CERTIFIERING AV SKOG, - FSC I PRAKTIKEN

Giltig t.o.m. 16 oktober 2015 [#86d28433943a]

Lina Bergström
Verksamhetschef

All rights reserved

Egen övning FSC:s webbkurs

- Gruppövning <http://fsc.wbts.se>
- Verifikationskod: 96b722
- Diskutera gärna!

vallsjobol@telia.com

vallsjobol@gmail.com

martin.persson@lrfkonsult.se

info@grontparaply.se

Traktdirektivet

- Använd Grönt Paraplys traktdirektiv, antingen enskilt eller som bilaga till eget
- Avvikelser rör ofta delar som löses med ett traktdirektiv som följer med i hela kedjan

Traktdirektivet – några motiv:

- 7.1 Vid skogliga åtgärder i eller i anslutning till områden med särskilt höga kultur- och naturvärden ska det finnas traktdirektiv/ arbetsbeskrivning som redovisar dessa områden och hur de ska behandlas.
- Övr. Underlag för uppföljning av skogsbruksplan
- Övr. Uppföljning / förbättringsarbete

Traktdirektivet – vem gör vad

Gör klart rollfördelningen mellan skogsägare och förvaltare när det gäller hanterandet av traktdirektivet:

- Framtagande
- Uppföljningen
- Arkivering
- Uppdatering av skogsbruksplanen

Traktdirektivet – vilket

Det är fortfarande fritt att använda egen blankett för traktdirektiv/uppföljning

Vår externa revisor rekommenderar oss att enbart använda Grönt Paraplys!

Hur hantera när förvaltaren har eget traktdirektiv?

Diskussionspunkt - Traktdirektivet

- Synpunkter på Grönt Paraplys mall?
- Använda både före och till uppföljning?
- Entreprenörer/Förvaltare som har egna?
- Erfarenhetsutbyte

Följa lagar

- Tillgång till Skogforsks databas "Regelrätt Skogsbruk"
- *"Regelrätt skogsbruk" är en sammanställning av alla de lagar och bestämmelser som föreskriver miljöhänsyn i skogsbruket."*
- www.regelratt.se
- GP / Skogen

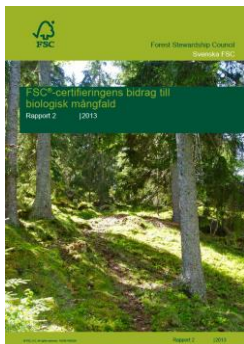

Skillnad lag / standarden

Miljöaspekt	Skogsvårdslagen	FSC-standarden	Skillnad i skogen	Kvantifierad hänsyn	Effekt på biologisk mångfald
Avsättningar och nyckelbiotoper	Förhindra eller begränsa skador i och invid hänsynskrävande biotoper, kulturmiljöer och kulturlämningar i skogen.	5 % av den produktiva skogen avsätts. Urvalet bygger på höga naturvärden och representativitet. Alla nyckelbiotoper sparas.	Bidrar till en skog i varierande ålder och intakta skogsområden.	Totalt 550 000 ha avsätts.	Längre omloppstider, positivt för störningskänsliga arter som gynnas sent i successionen.
Bränning	-	5 % av föryngringsavverkade ytor på torr och frisk mark bränns.	Tillför brända skogsområden.	600-2800 ha/år.	Ökad tillgång på bränd skogsmark ger förutsättningar för brandgynnade och pyrofila arter.
Hänsynsträd	Spars enskilda träd eller grupper av träd. Prioritera träd med höga naturvärden.	Lämna alla naturvärdesträd, totalt minst 10 hänsynsträd/ha att växa in i kommande generation.	Anger ett minimikrav.	10 träd/ha (800 000 m³ träd/år).	Hänsynsträd utgör "livbåtar", förlängd tillförsel av död ved. Solbelyst död ved gynnar många skalbaggar.
Högstubbar	-	Skapa 3 högstubbar eller ringbarkade träd/ha.	Död ved tillförs i form av högstubbar eller ringbarkade träd.	3 högstubbar eller ringbarkade träd/ha (120 000 m³/år).	Andra arter använder högstubbar som substrat jämfört med avverkningstubbar. Viktiga för ett stort antal skalbaggsarter.
Landskapsplanering	Hänsyn skall tas till landskapsbildningen.	Planera skogsbruket ur ett landskaps-ekologiskt perspektiv.	Balanserad åldersfördelning på landskapsnivå.	-	Arter som förekommer i gammal skog, brynmiljöer och kulturmarker gynnas.
Lövskog	Ädellövskog skall inte ersättas med annan skog.	Skogen sköts så >10 % av volymen är lövträd vid omloppstidens slut. 10 % av frisk/fuktig skogsmark ska utgöras av lövrika bestånd (5 % N. Sv.)	Mer lövskog.	385 000 ha lövrika bestånd.	Många artgrupper (bl.a. fågar, fladdermöss och kärlväxter) gynnas.

Skillnad lag / standarden

Miljöaspekt	Skogsvårdslagen	FSC-standarden	Skillnad i skogen	Kvantifierad hänsyn	Effekt på biologisk mångfald
Rödlistade arter	Undvik eller begränsa skador på rödlistade djur- och växtarter till följd av skogsbruksåtgärder.	Påvisbara åtgärder genomförs för att värna rödlistade arter, kända genom sammanställd dokumentation eller inventeringar.	Åtgärderna gynnar rödlistade arter.	-	Rödlistade arter får lättare att överleva i brukad skog.
Skador på mark och i vatten.	Hyggesplöjning får inte utföras. Inga vandringshinder. Vattendrag skall behålla naturlig botten.	Skriftliga riktlinjer för att kontrollera och minimera erosion, skogsskador, vägbyggen m.m. samt för att skydda vattentillgångar.	Tydligare krav.	-	Gynnar vattenlevande organismer
Skogsbilvägar	Bör inte anläggas i anslutning till sjöstränder, vattendrag, hänsynskrävande biotoper, allmänt nyttjade stigar. Grävning i våtmark bör undvikas.	Rutiner för att vid nybyggnation av vägar undvika skador på vattendrag och bevara naturliga vattendrags sträckning. Åtgärda vägtrummor som utgör vandringshinder.	-	-	Gynnar vattenlevande organismer.
Skyddszoner	Skyddszoner lämnas kvar i utsträckning som behövs av hänsyn till växt och djurliv, vattendrag.	Skyddszoner avgränsas i anslutning till biotoper med särskilda naturvärden, våtmarker och impediment, längs vattendrag och öppna vattenytor.	-	-	Biologisk mångfald i områden som skyddas av skyddszoner störs mindre av skogsbruket. Skyddszoner kan utgöra egna habitat.

Jämförelse

PEFC	FSC
Nyckelbiotoper avsätts upp till 5% avsatt	Nyckelbiotoper avsätts alltid oavsett om ersättning utgår eller ej
Entreprenörscertifiering, dvs lätt att överlåta utförandet	Ingen entreprenörscertifiering och överlåtelse av utförande genom avtal. Skogsägaren måste uppvisa verifikat på att uppdragstagaren uppfyller standarden, även för genomförandets kvalitet.
Krav på ledningssystem (ISO miljö/kvalitet)	Inga krav på ledningssystem
Minst 5% lövträd värnas under första delen av omloppstiden	Krav på 10% lövträdsvolym i avverkningsmogna bestånd
	Max hälften gran i sydligaste Sverige
	Max 5% främmande trädslag i nyplanterade bestånd

Jämförelse, forts

PEFC	FSC
Spara 10 naturvärdesträd	Spara alla naturvärdesträd, om mindre än 10 sker komplettering via utvecklingsträd
	Ingen avverkning under fåglarnas häckningsperiod (april-juni) i skiktade lövdominerade bestånd
	Lämna vid tillvaratagande av vindfällan minst 2 grövre nya vindfällan
	Inga åtgärder i NS-bestånd under fåglarnas häckningsperiod (april-juni)
	Lövträdsinriktad skötsel runt kulturmarker
Utgångsläget - väl utvecklad kontroll och uppföljning, äganderätten central	Utgångsläget – låg nivå på lagstiftning och oklara ägarförhållanden

Skillnader PEFC och FSC

- Samråd (4.4)
- Skogar med höga bevarandevärden (9)

Diskussionspunkt — PEFC och FSC⁵⁽⁵⁾

- FSC ställer högre krav än PEFC
- FSC-virke kan säljas som PEFC men inte tvärtom
- Traktdirektivet har en bilaga med skillnader som berör entreprenörer

Markomvandling

Skogsområden ska inte omvandlas till plantager eller till icke-skoglig markanvändning utom i de fall då en sådan förändring:

- a) omfattar en mycket begränsad del av skogsbruksenheten; och
- b) inte förekommer i skogsområden med höga bevarandevärden; och
- c) kommer att medföra uppenbara, betydande, nya, säkerställda och långsiktiga bevarandefördelar för skogsbruksenheten i stort.

Markomvandling

6.10.1 Skogsbrukare ska inte omvandla skogsmark till annan markanvändning.

Undantag gäller när sådan omvandling syftar till att utveckla **skogsbruks- och samhällsrelaterad infrastruktur**, forskning, förbättra förutsättningar för friluftsliv, bevara kulturmiljövärden eller bevara biologisk mångfald.

Skäl för omvandling av skogsmark ska dokumenteras och motiveras.

Markomvandling

6.10.2 Omvandling av skogsmark till annan markanvändning
tillåts bara till förmån för:

- viktig **skogsbruks- och samhällsrelaterad infrastruktur** i
enlighet med tillämplig lagstiftning, samhällsplanering
och/eller skogsbruksplanering
- förstärkandet av viktiga kultur- och naturvärden

Markomvandling

- 6.10.3 Skogsbrukare ska inte omvandla skogsmark inom områden med **höga bevarandevärden** (se 9.1).
- 6.10.4 Där omvandling av skogsmark sker ska skogsbrukare säkerställa att detta endast sker på en mycket liten andel av markinnehavet och att det sker i enlighet med relevant lagstiftning.

Markomvandling - rutin

Rutin för omvandling av skogsområden till icke-skoglig markanvändning (Kriterium 6.10)

Omvandling av skogsmark till annan markanvändning ska endast göras i undantagsfall. När omvandling sker ska det dokumenteras och motiveras.

Omvandling är bara tillåtet till förmån för viktig skogsbruk- och samhällsrelaterad infrastruktur och till förstärkande av viktiga kultur- och naturvärden. Områden med höga bevarandevärden ska inte omvandlas. När omvandling sker ska det säkerställas att det endast sker på en mycket liten andel av markinnehavet.

OMRÅDET

Arbetsnamn	Areal
Berörd avdelning	Kommande markanvändning

ANNAN MARKÄNVÄNDNING TILLÅTS ENBART TILL FÖRMÅN FÖR

- ☐ viktig skogsbruks- och samhällsrelaterad infrastruktur
☐ förstärkande av viktiga kultur- och naturvärden

UTREDNING ANGÅENDE HÖGA BEVARANDEVÄRDEN

Kontaktade experter

☐ höga bevarandevärden saknas

SAMRÅD MED INTRESSENTER

☐ samråd har skett och inga pågående konflikter finns

MOTIVERING FÖR BESLUTET

Alla ska ha en rutin för att hantera omvandling av skogsmark!

På blanketten noteras gjord utredning ang höga bevarandevärden och utförda samråd.

Markomvandling för vindkraft

Riktlinjerna för etablering av vindkraft på FSC-certifierad mark i Sverige består av riktlinjer för markomvandling respektive riktlinjer för tidig dialog.

För att kunna följa den svenska skogsbruksstandarden enligt FSC måste en vindkraftsetablering uppfylla kraven i bilaga 12. Om kraven inte kan följas behöver området exkluderas FSC-certifieringen i enlighet med policyn för exkludering.

Markomvandling för vindkraft

Kraven i korthet:

1. Ingen vindkraftsutbyggnad i nyckelbiotoper eller inom skogsområden med höga bevarandevärden
2. Kompensera med ny avsättning, 1 ha/vindkraftverk
3. Tidig dialog
4. Begränsad areal < 5%

Diskussionspunkt - Markomvandling

- Dokumentera och motivera!
- Hur förbättra rutinen?
- Ej på höga bevarandevärden, hur säkerställa?
- Erfarenhetsutbyte

Princip 9

UNDERHÅLL AV SKOGAR MED HÖGA BEVARANDEVÄRDEN

Skogsbruksåtgärder i skogar med höga bevarandevärden ska bevara eller förbättra de egenskaper som utmärker sådana skogar. Beslut rörande skogar med höga bevarandevärden ska alltid övervägas i ljuset av ett förhållningssätt präglat av försiktighet.

Princip 9

Skogar med höga bevarandevärden

- 9.1 Identifiera och dokumentera de olika klasserna
- 9.2 Konsultativa processen
- 9.3 Skötselplan
- 9.4 Uppföljning och utvärdering

Identifiera och dokumentera förekomsten av skogar med höga bevarandevärden ^{9.1}

9.1.1 Identifiera kategorierna

a) Skogsområde av riksintresse, natura 2000

Skogsområde med en koncentration av nyckelbiotoper
eller rödlistade arter utanför nyckelbiotoper

d) Skog inom skyddsområde för vattentäkter

9.1.2 Dokumentera förekomsten och klassificera kategorierna enligt 9.1.1

Natura 2000, Nyckelbiotop, Riksintresse mm

Identifiera och dokumentera förekomsten av skogar med höga bevarandevärden

9.1

- ☐ SKS - biotopskydd
- ☐ SKS - nyckelbiotoper
- ☐ SKS - naturvärden
- ☒ SKS - sumpskogar
- ☐ LST - riksintressen
 - ☐ Rörligt friluftsliv
 - ☐ Rennäring
 - ☐ Obrutet fjäll
 - ☐ Obruten kust
 - ☐ Naturvård
- ☐ NV VicNatur Riksintresse Natura 2000 Habitat
- ☐ NV VicNatur Riksintresse Natura 2000 Fågeld
- ☐ Kulturmiljövård
- ☐ Högexploaterad kust
- ☐ Friluftsliv
- ☐ Yrkesfiske hamn
- ☐ Värdefulla ämnen och material
- ☐ Slutförvaring kärnavfall
- ☐ Skyddade vattendrag
- ☐ Nationalstadspark
- ☐ Energiproduktion ytor
- ☐ Energiproduktion punkter
- ☐ Vindbruk

- ☐ Naturvårdsregistret (Naturvårdsverket)
 - ☐ Vattenskyddsområden
 - ☐ Landskapsbildsskyddsområden
 - ☐ Kulturresevat
 - ☐ Skogliga biotopskydd
 - ☐ Djur och växtskyddsområden
 - ☐ Naturminnen punkter
 - ☐ Naturminnen ytor
 - ☐ Naturvårdsområde
 - ☐ Naturresevat
 - ☐ Nationalpark

Konsultativa processen

- 9.2.1 Skogsbrukare med områden med höga bevarandevärden ska inhämta kunskap och synpunkter från relevanta intressenter och/eller experter om hur värdena kan bibehållas eller ökas.
- 9.2.2 Skogsbrukare med områden med höga bevarandevärden ska redovisa den konsultativa processen för certifieraren vid certifiering/revision.

Konsultativa processen

Exempel på relevanta intressenter är lokal skogsgrupp, kommunbiolog, kommunekolog, naturvårdsverket, riksantikvarie och Skogsstyrelsen.

När kontakt tas med intressent och/eller expert ska detta nedtecknas i skogsbruksplanen antingen i fastighetskommentarer eller på avdelningsnivå. Följande ska alltid finnas med: vem kontaktades, datum, en kortfattad redogörelse av innehållet och vilken skötselåtgärd som anses lämplig.

Skötselplan

- 9.3.1 Skogsbrukare med markinnehav som innehåller områden med höga bevarandevärden ska tillämpa ett försiktigt förhållningssätt genom att de upprättar och genomför skötselplaner för att bevara eller förbättra relevanta bevarandevärden.
- 9.3.4 Gällande föreskrifter för vattentäkt ska följas
- 9.3.5 Större skogsbrukare offentlig redogjorda åtgärder
- 9.3.6 Dokumentera vidtagna bevarandeåtgärder i planen

Ver. Dokument med generell skötselinstr. av de olika klasserna

Skötselplan - innehåll

Hot - Vad är hotat

Skydd – Märkning, buffertzoner, försiktighetsprincip

Ändring eller begränsning av åtgärder/skötsel – Längre omloppstid, bevara/skapa mm

Restaurering - Avlägsna främmande arter mm

Skötselplan - innehåll

- Lämna området orört
- Bevara landskapsbilden
- Inte använda pesticider
- Gynna specifik art, fågel
- Förlängd omloppstid
- Eller ”Ingen ändring på skogsdriften”

Årlig uppföljning av åtgärder

- 9.4.1 Större skogsbrukare ska årligen följa upp vidtagna åtgärder och med relevanta tidsintervall utvärdera effektiviteten hos dessa åtgärder.
- 9.4.2 Skogsbrukare med markinnehav som innehåller områden med höga bevarandevärden ska följa upp vidtagna åtgärder i samband med revision och uppdatering av plandokumentation.

Årlig uppföljning av åtgärder

- Dokumentera typ av uppföljning
- Beskriv kortfattat läget före och efter åtgärd
- Inventera specifik art, tex om fågel kommit tillbaka (t.ex. med hjälp av ornitologer)
- Åtgärd noteras i skogsbruksplanen

Grönt Paraplys mall

9.1							9.2		9.3	9.4	
Identifiera							Typ	Areal	Kunskap	Skötsel	Uppföljning
Skogsområde av riksintresse	Natura 2000	Naturreservat	Biotopskydd	Skogsområde med en koncentration av nyckelbiotoper i närheten och/eller	Skog inom skyddsområde för vattentäkt	Namn och belägenhet	Ange HCVF1 till HCVF6	Ange areal i hektar	Vilka har kontaktats för kunskap och synpunkter av relevanta intressenter	Vilka skötselplaner finns.	För att kunna utvärdera effektiviteten på genomförda åtgärder
		X				Exempelskogen, utbredning se karta. Berör avdelning 124, 123 och 145	HCVF1 och HCVF3	25	Områdena är identifierade av Länsstyrelsen and Skogsstyrelsen	För alla dessa områden finns specifika skötselplaner fastställda av myndigheterna	Alla aktiviteter i dessa områden utförs av eller övervakas av myndigheterna.
					X	Porlabäckens vattenskyddsområde, utbredning se karta. Berör avd 5-113.	HCVF4	200	Områdena är identifierade av Länsstyrelsen and Skogsstyrelsen	För alla dessa områden finns specifika skötselplaner fastställda av myndigheterna. T.ex. Plantor får inte vattenslås inom den primära zonen. Gödsling och kalkning är tillåtet om givorna är rimliga - du kan behöva samråda med Skogsstyrelsen om detta. Kemisk punktbekämpning kräver tillstånd inom den primära och sekundära zonen. Ytbekämpning får inte ske.	Text

Diskussionspunkt — Höga bevarandevärden

- Var hittas informationen
- Erfarenhetsutbyte

GRÖNT PARAPLY

Tack för idag!